

FÆLLES - OM EN GOD SKOLESTART

**Ballerup
Kommune**

INDHOLD

INDLEDNING	3
VIDEN OM DEN GODE SKOLESTART	4
FÆLLES PRINCIPPER FOR ARBEJDET MED EN GOD SKOLESTART	5
TRE PERSPEKTIVER FOR DEN GODE SKOLESTART	7
GUIDE TIL SAMARBEJDSAFTALE	14

INDLEDNING

Denne pjece henvender sig primært til de professionelle i dagtilbud og BFO/skole, der arbejder med børns skolestart.

For at skabe en god og tryk skolestart for alle børn er der brug for et forpligtende samarbejde mellem forældre, dagtilbud og BFO/skole. Det er visionen at nå frem til, at de professionelle i fællesskab samarbejder om at skabe gode forudsætninger for, at alle børn kan træde kompetente ind i skolens fællesskaber og give dem en oplevelse af tryk, gå-på-mod og inddragelse.

I Ballerup Kommune arbejder vi ikke med én bestemt model for børns skolestart, men med et fælles afsæt for, hvad samarbejdet om de skolestartende børn skal indeholde. På baggrund af det fælles afsæt er det op til hvert enkelt distriktsdagtilbud og BFO/skole at udarbejde en fælles samarbejdsaftale for den gode skolestart.

Samarbejdsaftalen skal tilpasses kommunale visioner, mål og procedurer samt lokale forhold og indsatser. Det er derfor den samlede ledelse i de enkelte distrikter, der sammen med medarbejderne skal omsætte Ballerup Kommunes fælles principper for en god skolestart til pædagogisk praksis.

Til sikring af sammenhæng mellem distrikternes samarbejdsaftale og pjecen "Fælles – om en god skolestart" er der udarbejdet en guide, der skal hjælpe med at skabe en fælles retning.

Pjecen indeholder:

- > De principper som "Fælles – om en god skolestart" bygger på
- > De perspektiver som skal inddrages i det fælles arbejde om en god skolestart
- > Eksempler på praksis
- > Guide til samarbejdsaftale.

VIDEN OM DEN GODE SKOLESTART

At være fælles om en god skolestart er en væsentlig faktor for, om børn får en god skolestart. Så klart er budskabet, der kommer fra forskning på området: Der eksisterer en sammenhæng mellem kvaliteten af det tværprofessionelle samarbejde og børns lyst, mod og kompetencer til at deltage i BFO'en og skolens fællesskaber ved skolestart.

Barnets skolestart er en kompleks proces for hvert enkelt barn, som indbefatter skiftet til nye læringsmiljøer, nye voksne og nye kammerater. En sammenhængende og tryk overgang vil understøtte barnets forudsætninger for at træde mere kompetent og succesfuld ind i sine nye læringsmiljøer.

Samtidig vil en god skolestart skabe en positiv model for overgange, som barnet har med sig senere hen i livet. Omvendt viser forskning, at en dårlig skolestart kan have negativ langtidseffekt i trivsel, udvikling og læring. Derfor skal vi samarbejde, koordinere og tage ansvar for at skabe den bedst mulige skolestart for barnet; dét er et fælles ansvar.

Kvaliteten af det tværprofessionelle samarbejde skal rettes mod sammenhængen mellem læringsmiljøerne i dagtilbud og BFO/skole. Jo bedre disse miljøer er sammenflettet i forhold til pædagogik, børnesyn samt aktiviteter, des bedre understøtter vi fundamentet for, at barnet kan blive trygt og deltagende i de nye miljøer.

Dagtilbud, BFO/skole skal dele viden og arbejde så tæt sammen som muligt om de skolestartende børn. Samarbejdet skal skabe en praksis, som guider børnene gennem processen, så de trygt kan forlade dagtilbuddet og træde ind i hverdagen som skolebørn.

FÆLLES PRINCIPPER FOR ARBEJDET MED EN GOD SKOLESTART

I Ballerup Kommune har vi valgt tre principper, som en god skolestart for børn tager udgangspunkt i:

TRYGHED, GÅ-PÅ-MOD OG INDDRAGELSE

Principperne tager udgangspunkt i børnenes perspektiv, fordi det er børnenes oplevelser, der er omdrejningspunktet for den gode skolestart. De professionelle og forældrene har på forskellige måder ansvar for at skabe rammerne for den bedst mulige skolestart for børnene.

TRYGHED

Det er afgørende at skabe størst mulig tryghed for børnene i skolestarten. Børns tryghed skabes i et nært og positivt samarbejde mellem forældre og de professionelle i dagtilbud og BFO/skole. Forældre og professionelle har sammen ansvar for at forberede børnene på skolestarten. Fx ved at skabe genkendelighed i aktiviteter, lege eller historier, som børnene kender fra dagtilbuddet. Det kan hjælpe børn til at træde trygt ind i livet som skolebarn, at have kendskab til skolens fysiske rammer og strukturer.

GÅ-PÅ-MOD

Børnenes gå-på-mod understøttes af mødet med positive og meningsfulde fortællinger om, hvad der er godt at vide og kunne, når man starter i skole. Børnenes oplevelse af genkendelighed i lege- og læringsmiljøer samt anerkendelse, hjælp og succes kan bidrage til lyst og gå-på-mod til at blive skolebarn.

INDDRAGELSE

Børn er eksperter i deres egne oplevelser. Det er kun dem, der ved, hvad de forestiller sig om skolestarten. Derfor skal de have mulighed for at blive forstået som nogen, der kan bidrage aktivt i skolestarten. Forældre og pædagogisk personale i dagtilbud og BFO/skole skal lytte til børn og understøtte en gensidig dialog med udgangspunkt i børns egne forestillinger, forventninger og håb til skolen. Børn skal opleve at blive anerkendt og kunne deltage, bidrage og påvirke skolestarten og de nye fællesskaber, de skal være en del af.

TRE PERSPEKTIVER FOR DEN GODE SKOLESTART

”Fælles - om en god skolestart” indeholder tre perspektiver, som danner udgangspunkt for at udvikle en sammenhængende forståelse af den fælles pædagogiske opgave mellem forældre, dagtilbud og BFO/skoles samarbejde om det skolestartende barn.

Udgangspunkterne er:

BARNETS PERSPEKTIV

DE PROFESSIONELLES PERSPEKTIV

FORÆLDRENE PERSPEKTIV

BARNETS PERSPEKTIV

Barnets møde med nye læringsmiljøer er en kompleks proces for barnet, fordi det skal forlade en velkendt hverdag og navigere i nye fællesskaber. Det er dagtilbud og BFO/skoles opgave at sikre den stærkest mulige sammenhæng. Barnet skal støttes i at få gå-på-mod og lyst til at træde deltagende ind i de nye fællesskaber. Det kan en sammenhængende, professionel indsats være med til at sikre.

DEN GODE SKOLESTART INDEBÆRER:

- > Børn oplever tryghed og trygge rammer, når de har viden og kendskab til de nye lege- og læringsmiljøer.
- > Barnet oplever, at fremtid, nutid og fortid er bundet tæt sammen af genkendelighed i aktiviteter, lege og fortællinger.
- > Barnets stemme, oplevelser og følelser inddrages aktivt omkring skolestart.

EKSEMPLER TIL INSPIRATION

GENKENDELIGHED VIA LEGE

I løbet af foråret afholdes to fælles legedage for alle kommende børnehaveklassebørn i distriktet. Til denne legedag kommer hvert dagtilbud og BFO/skole med en leg. Legene samles sammen til et legekompedium, der bruges i dagtilbud og BFO/skole. Fx kan der ved afslutning af storbørnsgrupperne i dagtilbuddene igangsættes lege fra legekompediumet sammen med forældrene og pædagogisk personale fra BFO'en. Ved at skabe forbindelser mellem det kendte og det ukendte, kan barnet føle sig mere tryk i de nye fællesskaber.

BØRN FORTÆLLER TIL BØRN

Det arrangeres, at de nye skolebørn besøger storbørnsgrupperne i dagtilbuddene og medbringer skoletaske, bøger, penalhuse mm. Børnene fra børnehaveklassen fortæller om skoledagen, hvad de har leget og lært, hvad børnene skal glæde sig til, og hvad der er sjovt. Det kan bruges i dagtilbuddet til fælles samtaler med de kommende skolebørn. Der kan eksempelvis også medbringes foto fra klassen taget af børnene eller små bøger med tegninger og skriftlige børnefortællinger, hvor børn fortæller børn om at gå i skole.

Børnenes stemmer bringes i spil og bliver vigtige bidrag til fortællingerne om at gå i skole.

BESØG I BFO/SKOLE

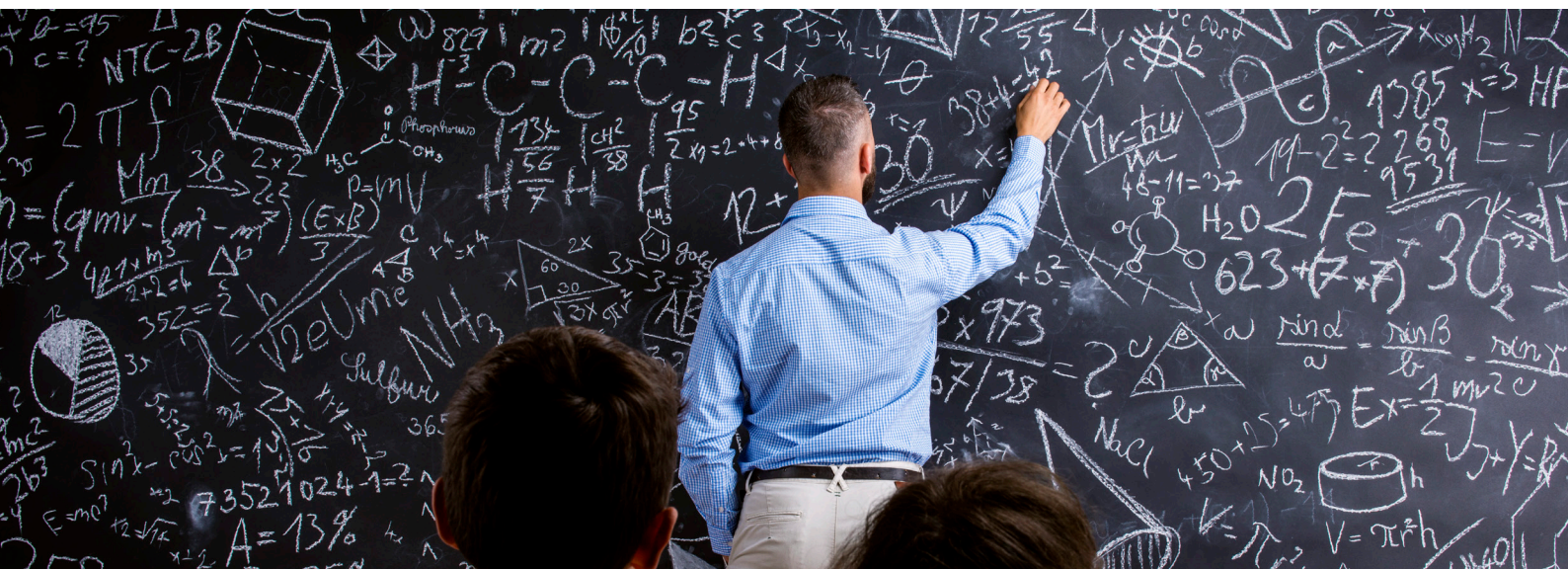
BFO'en/skolen inviterer storbørnsgrupperne fra dagtilbuddene til et åbent husarrangement. Dagtilbuddene besøger og fotograferer sammen med børnene BFO'ens og skolens lokaler, legetøj og legeplads. Billederne bruges efterfølgende til at tale med børnene om, hvordan det er at gå i BFO/skole.

DE PROFESSIONELLES PERSPEKTIV

Det skal være muligt for alle børn at være en del af de nye fællesskaber i skole og BFO. De rammer skal de professionelle i dagtilbud og BFO/skole skabe i et forpligtende samarbejde. Opgaven skal løses i dialog og med en fælles forståelse af, hvad der er vigtigt for barnet i skolestarten. Samarbejdet skal være med til at skabe genkendelighed mellem de understøttende pædagogiske tiltag som børnene møder i børnehaven, og som de med gavn vil møde i BFO/skole. Hermed tilgodeses børnenes behov for at koble sig på noget kendt og bevæge sig mere trygt mellem de forskellige læringsmiljøer.

DEN GODE SKOLESTART INDEBÆRER:

- > De professionelle indgår i et forpligtende samarbejde, der omfatter alle, der arbejder med skolestartende børn.
- > De professionelle arbejder kontinuerligt med at skabe størst mulig sammenhæng mellem understøttelse i læringsmiljøerne og børnesyn.
- > De professionelle inddrager børn som formidlere af egen viden og oplevelser af en god skolestart.
- > De professionelle sikrer, at forældrene aktivt inddrages i og omkring skolestarten.

EKSEMPLER TIL INSPIRATION

BESØG OG PRAKTIK I HINANDENS LÆRINGS MILJØER

De professionelle besøger hinandens læringsmiljøer med henblik på at skabe lærings- og praksisudvikling, der skal sætte fokus på at skabe sammenhæng i den pædagogiske praksis mellem læringsmiljøerne i dagtilbud og BFO/skole.

FÆLLESFAGLIG VIDEN

Sammenhængen mellem de pædagogiske læringsmiljøer styrkes ved forpligtende samarbejde, fælles pædagogiske forløb, som fx videndeling omkring understøttende læringsmiljøer, fælles tematiserede pædagogiske forløb, forskningsinformerede oplæg, fælles litteratur og metoder i distriktet. På den måde opnås der tværprofessionelle forbindelser og fælles viden og indsigt i arbejdet med de skolestartende børn.

VIDENSOVERDRAGELSE FRA DAGTILBUD TIL BFO/SKOLE

For at understøtte den bedst mulige vidensoverdragelse omkring barnet fra dagtilbud til BFO/skole, bidrager forældre og pædagoger fra dagtilbud ligeværdigt til en beskrivelse af barnet. Beskrivelsen har fokus på, hvad barnet er optaget af, hvad barnet er på vej til læringsmæssigt, samt om barnet har nogle særlige behov, der skal tages hensyn til. Hermed kan der skabes et godt indblik i barnets ressourcer og mulighed for at få en god og tryk start i skolen.

FORÆLDRENES PERSPEKTIV

Dialog og samarbejde med forældrene er vigtig. De skal være trygge ved, at barnet starter i skole. Derfor indgår de professionelle i dialog med forældrene omkring skolestarten og sikrer, at informationen sker på hensigtsmæssige måder. Forældrene er de vigtigste voksne i barnets liv, og inddragelse af forældrenes perspektiv og ressourcer er afgørende for samarbejdet om barnets læring, udvikling og trivsel.

DEN GODE SKOLESTART INDEBÆRER:

- > Forældrene oplever tryghed omkring deres barns skolestart.
- > Forældrene oplever sammenhæng mellem de forskellige pædagogiske læringsmiljøer ved barnets skolestart.
- > Forældrenes perspektiv og ressourcer inddrages i samarbejdet omkring skolestarten.

EKSEMPLER TIL INSPIRATION

FORÆLDREINDDRAGELSE OG SAMARBEJDE

Forældrene inddrages i god tid i forhold til at skulle være forældre til et skolebarn. På den måde kan forældrene indgå i en dialog omkring roller og ansvar og dermed forberede barnet bedst mulig i forhold til starten på BFO/skole. Eksempelvis kan de professionelle fra BFO/skole deltage i forældremøderne i dagtilbud om efteråret og i god tid inden skolestarten påbegynde dialogerne med forældrene.

FORÆLDREARRANGEMENTER

Forældrene inviteres til fælles arrangement mellem dagtilbud og BFO/skole omkring det at være forældre til et kommende skolebarn. Det kan fx være arrangementer, hvor forældrene får viden om den sidste tid i dagtilbuddet, kommende forberedelser til starten i BFO/skole, eller andre måder at forberede forældrene på barnets start i skolen.

FORÆLDREEVALUERING

Forældrenes oplevelse af barnets skolestart evalueres i begyndelsen af skoleåret. Her kan forældrene både forholde sig til deres egne og barnets oplevelser og erfaringer. På den måde bliver forældrenes perspektiv en stemme ind i, hvordan den nødvendige sammenhæng mellem dagtilbud og BFO/skole opleves.

GUIDE TIL DISTRIKTETS SAMARBEJDSAFTALE

Alle dagtilbud, BFO'er/skoler i Ballerup Kommune er omfattet af en samarbejdsaftale. Samarbejdsaftalen udarbejdes i de enkelte distrikter med afsæt i pjecen "Fælles – om en god skolestart".

Samarbejdsaftalen omfatter de fælles principper og perspektiver, som henholdsvis er barnets perspektiv, de professionelle perspektiv og forældrenes perspektiv.

Hvert enkelt distrikt skal årligt sammensætte en repræsentativ arbejdsgruppe for distrikternes dagtilbud og BFO/skole, som arbejder med de skolestartende børn. I gruppen er minimum én pædagogisk leder for henholdsvis dagtilbud, BFO og skole repræsenteret. Ansvar for arbejdsgruppens sammensætning har lederen af distriktsskolen og lederen af distriktets dagtilbud. Samarbejdsaftalen skal fornys hvert år og være tilgængelig på hjemmesider i dagtilbud og BFO/skoler.

FORBEREDELSE:

- > Årligt sammensættes en repræsentativ arbejdsgruppe for distriktets dagtilbud, BFO og skole, som arbejder med skolestartende børn.
- > Arbejdsgruppen fastsættes af distriktsskolelederen og distriktsdagtilbudslederen senest medio september.
- > Arbejdsgruppen udpeger en tovholder.
- > Arbejdsgruppen arbejder ud fra principper i "Fælles – om en god skolestart".
- > Arbejdsgruppen forholder sig til distriktets tidligere praksis for skolestart, evaluerer dette og laver målsætning for det kommende år.
- > Arbejdsgruppen arbejder med årshjul.

INDHOLD I SAMARBEJDSAFTALEN:

- > Hvad er den overordnede målsætning for distriktets skolestart?
- > Hvilke målsætninger er der for de tre perspektiver:
 - Børnene
 - De professionelle
 - Forældrene
- > Hvilke aktiviteter skal der iværksættes og hvornår for at nå målene i forhold til de tre perspektiver?
- > Udarbejd en årsplan og/eller et årshjul for de planlagte aktiviteter.
- > Vurdering af om målsætning, principper og konkrete aktiviteter hænger sammen?
- > Afklar ansvar: Hvem gør hvad?
- > Der udarbejdes en samarbejdsaftale for det kommende år bestående af målsætning, tema og aktiviteter, som kan formidles til alle – børn, forældre og professionelle.

OPFØLGNING:

- > Aftal, hvordan samarbejdsaftalen skal formidles til forældre og øvrige samarbejdspartnere.
- > Aftal, om der skal udarbejdes yderligere informationsmateriale om skolestarten i jeres distrikt [billeder, plakater, foldere mm.].
- > Evaluering af samarbejdsaftalen: Hvordan vil I løbende evaluere samarbejdsaftalen og de indsatser, I har arbejdet med omkring skolestarten?
- > Aftal, hvordan forældre og børn inddrages i evalueringen.

**Ballerup
Kommune**

Ballerup Kommune
Center for Dagtilbud, Skoler og Klubber
Hold-og-Vej 7
2750 Ballerup
www.ballerup.dk

2. udgave august 2025